

УДК 37.018.15

АНАЛІЗ ПОГЛЯДІВ СТУДЕНТІВ НА УСВІДОМЛЕНЕ БАТЬКІВСТВО

С. А. Красін

ORCID 0000-0002-2042-1713

У статті розкрито проблему формування готовності до усвідомленого батьківства майбутніх психологів. Викладено результати дослідження їх поглядів на це питання. Приведено результати опитування 170 студентів від першого до п'ятого курсів. Результати дослідження викладено з урахуванням курсу навчання та статі. Встановлено, що переважна більшість респондентів, незалежно від курсу навчання та статі, вважає проведення спецкурсу за вказаною темою необхідним та підтримує важливість його проведення до народження першої дитини. З'ясовано, що ці погляди не впливають на власне бажання приймати участь у спецкурсі. Результати діагностики показали, що лише невеликий відсоток опитаних студентів-психологів проявив бажання пройти підготовку з формування готовності до усвідомленого батьківства. Особливо низьким цей показник є для юнаків. Досліджено, що велика кількість респондентів не прийняли рішення про участь у спецкурсі, але мають інтерес до цієї теми. Встановлено, що додавання певних мотиваційних чинників підвищує мотивацію майбутніх психологів до участі у спецкурсі. Зазначено два таких чинники. Перший чинник пов'язано з професійним інтересом студентів. Другий чинник пов'язано зі змістом запропонованої програми. Майбутнім психологам більш цікава програма, яка враховує більш широку сферу взаємостосунків, ніж спілкування з дітьми. Важливо, щоб отримані знання, уміння та навички були корисні і в спілкуванні з дітьми, і в спілкуванні з батьками, і в сфері жіночо-чоловічих відносин. Згідно з відповідями опитуваних, ці чинники значно підвищують їх мотивацію до участі у спецкурсі.

Ключові слова: батьківство, усвідомлене батьківство, готовність до усвідомленого батьківства, мотивація.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими і практичними завданнями. У сучасних умовах значно зростає роль сім'ї як важливого осередку суспільства, основного фактору первинної соціалізації особистості. В сім'ї дитина народжується,

дорослішає, засвоює правила і норми поведінки, соціально значущі цінності, здобуває певні життєво необхідні знання, уміння й навички, отримує свій перший досвід. Під час взаємодії з членами родини формуються мотиви поведінки й реалізуються найактуальніші потреби дитини. Сімейне виховання сприяє процесам її самопізнання й самоактуалізації. Причому ефективність сімейного виховання переважною мірою залежить від характеру впливу батьків на дитину, специфіки виховного середовища, яке вони створюють у межах своєї оселі. Тому існує актуальна потреба у формуванні в молоді готовності до усвідомленого виконання своїх батьківських обов'язків, підвищенні рівня знань, умінь і навичок виховання дитини в сім'ї. З урахуванням цього сучасні вчені значну увагу приділяють дослідженню проблеми сімейного виховання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковане вирішення даної проблеми і на які спирається автор. У науковій літературі досліджено різні аспекти виконання батьками своїх обов'язків та підготовки молоді до майбутнього батьківства. Так, важливість усвідомлення батьками своєї батьківської місії визначена в працях таких науковців, як О. Безпалько, І. Братусь, Л. Буніна, І. Зверева, В. Кравець, Г. Лактіонова, О. Лещенко та ін. Психолого-педагогічні аспекти усвідомленого батьківства розкрито в працях О. Бодалева, М. Єрміхіної, І. Кона, Р. Овчарової, В. Століна, Г. Філіпової, І. Хамітової. Окремі питання формування готовності молоді до майбутнього батьківства розкрили у своїх публікаціях С. Асрієва, О. Євдокимова, Ю. Іванова, Л. Повалій, О. Могилевська, Г. Філіпова, Р. Хавула.

С. Асрієва (2016) провела аналіз поглядів людей різного віку на свідоме батьківство (с. 123). О. Євдокимова (2015) в своїй науковій праці надала психологічну характеристику цього феномену, навела дані щодо вивчення стану сформованості ціннісного ставлення до батьківства студентів закладів вищої освіти (с. 14). Ю. Іванова (2016) висвітлює зміст та методи формування усвідомленого батьківства в учнівської молоді в умовах нової гендерної політики України (с. 305). Р. Хавула (2010) досліджує психолого-педагогічні чинники формування психологічної готовності юнаків до батьківства (с. 779). та формування психологічної готовності юнаків до батьківства (Хавула, 2014, с. 7). Л. Повалій (2015) висвітлила можливості впровадження в навчально-виховний процес закладів загальної середньої освіти курсу «Сімейні цінності» як ефективного засобу сімейного виховання школярів (с. 293). Г. Філіпова (2002) здійснила наукові розвідки, присвячені підготовці майбутніх матерів до виконання ролі матері (с. 113).

Виділення раніше не вирішених частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Загалом науковці зробили вагомий внесок у дослідження проблеми сімейного виховання молоді. Водночас аналіз наукової літератури засвідчує, що проблема формування готовності студентів вищої школи до усвідомленого батьківства не була предметом спеціального наукового пошуку, що зумовило вибір напряму дослідження.

Мета статті – представити результати вивчення поглядів студентів на проблему усвідомленого батьківства та його формування в молоді.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих результатів. З метою вивчення поглядів студентів на окреслену проблему було розроблено авторський опитувальник, який включає п'ять змістових блоків. Перший з них дозволяв з'ясувати думку молодих людей щодо необхідності проходження батьками підготовки в питаннях навчання й виховання своїх дітей. Другий блок спрямовувався на виявлення ставлення студентів до викладання у вищій школі спецкурсу, який мав за мету формування готовності особистості до усвідомленого батьківства. Третій блок забезпечував вивчення мотивації студентів щодо безпосередньої участі у вивченні такого спецкурсу. Четвертий блок давав змогу перевірити наявність у студентів реальної готовності зареєструватись у списку його потенційних учасників. Зокрема, передбачалось з'ясувати, який відсоток студентів із цих учасників залишить свої контактні дані для запрошення на спецкурс. У п'ятому блоці визначались додаткові умови, що підвищують зацікавленість студентів у вивченні зазначеного спецкурсу.

Уточнимо, що опитування проводилось зі студентами різних факультетів. Проте в даній публікації представлені результати аналізу відповідей тільки майбутніх психологів. Ми розглядали їх як окрему категорію у зв'язку з тим, що вони є фахівцями, для яких проведення подібних спецкурсів є одним із можливих напрямків майбутньої професійної діяльності.

Результати дослідження. Зазначимо, що в проведеному опитуванні взяли участь 170 майбутніх психологів (100%). Серед них на першому курсі навчається 45 осіб (26,47%), на другому курсі – 39 осіб (22,94%), на третьому – 30 осіб (17,65%), на четвертому – 45 осіб (26,47%), на п'ятому – 11 осіб (6,47%). Розподіл респондентів за гендерною ознакою: 27 юнаків (15,88%) та 143 дівчини (84,12%).

Проаналізуємо відповіді на питання першого блоку. Як установлено, серед студентів першого курсу 86,66% вважали, що батькам потрібно проходити підготовку з питань навчання й виховання своїх дітей, причому

до народження першої дитини. 6,67% студентів стверджували, що батькам треба проходити таку підготовку після народження першої дитини, а 5,88% респондентів дотримувались думки, що батькам не потрібно проходити цю підготовку.

Серед студентів другого курсу думки, що батькам потрібно проходити зазначену підготовку до народження першої дитини, дотримувались 82,05%; 12,82% опитаних вважали, що такі заняття слід відвідувати після народження першої дитини; 5,13% відповіли про непотрібність таких занять.

Відповіді студентів третього курсу розподілились наступним чином: ідею про необхідність проводити підготовчі заняття до народження першої дитини підтримали 93,34% студентів, після народження першої дитини – 3,33%; заперечили доцільність проведення таких занять 3,33% опитаних.

Серед четвертокурсників 97,78% відстоювали точку зору про те, що треба проводити підготовку молоді з питань навчання й виховання власних дітей до усвідомленого батьківства до народження першої дитини. Ідею щодо важливості проведення такої підготовки після народження першої дитини не підтримав ніхто. 2,22% студентів четвертого курсу стверджували, що така підготовка молоді взагалі непотрібна.

Щодо студентів п'ятого курсу, то 90,21% із них зазначили, що потрібно проводити зазначену підготовку до народження першої дитини; 9,09% – що треба забезпечувати таку підготовку після народження першої дитини. Варіант, що подібні заняття не потрібні, не обрав ніхто.

За гендерною ознакою відповіді розподілились наступним чином: ідею про важливість здійснення підготовки майбутніх батьків з питань навчання й виховання своїх дітей підтримали 88,89% юнаків і 90,21% дівчат, про доцільність реалізації цієї підготовки після народження першої дитини – 7,41% юнаків і 4,20% дівчат, про те, що такі заняття не потрібні, відповіли 3,7% юнаків і 5,59% дівчат.

Отже, загальний розподіл відповідей має такий вигляд: 90% виступали за проведення вказаної підготовки до народження першої дитини; 4,12% – за проведення цієї підготовки після народження першої дитини; 5,88% – що така підготовка взагалі непотрібна. З отриманих відповідей видно, що переважна більшість респондентів усвідомлювали важливість здійснення цілеспрямованої підготовки з питань навчання й виховання своїх дітей, причому вважали, що проходити її слід до народження першої дитини.

Аналізуючи відповіді *другого блоку* опитування ми встановили, що серед студентів першого курсу ідею викладання у вищій школі спецкурсу, який мав за мету формування готовності особистості до усвідомленого

батьківства підтримують 95,56%. Заперечують проти такого спецкурсу 4,44% студентів. Серед студентів другого курсу за спецкурс висловились 87,18%, проти – 12,82% опитуваних. Всі 100% студентів третього курсу підтримують таку ідею. Розподіл відповідей студентів четвертого курсу – 95,56% за спецкурс і 4,44% проти. Серед п'ятикурсників за спецкурс відповіли 90,21%, проти – 9,09%. За гендерною ознакою відповіді розподілились наступним чином: підтримали ідею 85,19% юнаків і 90,9% дівчат; заперечують, відповідно, 14,81% юнаків і 9,1% дівчат. Загальний розподіл відповідей має такий вигляд: за спецкурс – 94,12% студентів, проти 5,88%. Таким чином, переважна більшість респондентів незалежно від курсу навчання та статі підтримує ці плани.

Відповіді за першим та другим блоками характеризують загальний погляд студентів на важливість формування готовності до усвідомленого батьківства. Але вони не дають відповіді щодо власного бажання студентів проходити таку підготовку. Дослідження за третім та четвертим блоками допомагають отримати відповідь на це питання.

Аналізуючи відповіді за *третім блоком* ми встановили бажання студентів брати участь в спецкурсі з формування готовності до усвідомленого батьківства. Відповіді за варіантом «прошу повідомити мене про це, я точно піду» було обрано наступною кількістю студентів: перший курс – 11,11%, другий курс – 7,7%, третій курс – 30%, четвертий курс – 28,89%, п'ятий курс – 9,09%. Варіант «прошу повідомити мене про це, можливо я цим зацікавлюсь» обрали: перший курс – 60% студентів, другий курс – 58,97%, третій курс – 46,67%, четвертий курс – 51,11%, п'ятий курс – 9,09%. Відповідь «мені це не цікаво» дали: перший курс – 28,29% студентів, другий курс – 33,33%, третій курс – 23,33%, четвертий курс – 20%, п'ятий курс – 36,36%.

За гендерною ознакою відповіді розподілились наступним чином: 3,7% юнаків і 20,98% підтвердили свій намір участі у спецкурсі; відповідь «прошу повідомити мене про це, можливо я цим зацікавлюсь» дали 55,56% юнаків і 54,55% дівчат; про відсутність цікавості вказали 40,74% юнаків і 24,27% дівчат.

Загальний розподіл відповідей показав, що намір приймати участь у спецкурсі мають лише 18,24% респондентів. 54,71% опитуваних ще у роздумах, остаточне рішення буде прийняте лише після повідомлення про початок занять. 27,05% студентів відзначили, що їм це не цікаво. Також відзначаємо значну різницю відповідей юнаків та дівчат на це питання. Лише 3,7% юнаків відповіли, що точно відвідають спецкурс, в той час як серед дівчат цю відповідь дали 20,98%.

Таким чином, з урахуванням наявності 54,71% опитуваних, які ще у роздумах, загострюється питання мотивації студентів на проходження спецкурсу з формування готовності до усвідомленого батьківства.

Аналіз відповідей *четвертого блоку* показав, що контактні дані на участь у спецкурсі залишили: перший курс – 55,56% опитуваних, другий курс – 48,72%, третій курс – 70%, четвертий курс – 78,56%, п'ятий курс – 45,56%. Загальна кількість реєстрацій – 64,62%. Аналіз даних за гендерною ознакою показав, що дані залишили 40,74% юнаків та 60,04% дівчат.

Зіставлення реальних реєстрацій з варіантами відповідей за третім блоком показав, що 100% студентів, які підтвердили намір участі у спецкурсі, залишили свої контактні дані. Це підтверджує серйозність їх намірів на участь. З опитуваних, які обрали відповідь «Прошу повідомити мені про це, можливо, я цим зацікавлюсь» свої дані залишили тільки 75,27%. Таким чином, кількість зареєстрованих на участь у цьому спецкурсі зменшено на 24,73%. Серед студентів, які обрали варіант відповіді «Мені це не цікаво» свої дані залишили 6,52%.

Аналізуючи відповіді за *п'ятим блоком* ми провели дослідження додаткових умов, які сприяють підвищенню зацікавленості студентів у спецкурсі.

Учасникам було запропоновано два напрямки. Перший – можливість використовувати отримані знання у майбутній професійній діяльності психологів та отримання сертифікату про проходження курсу. На цьому етапі опитування не відзначалося, хто саме буде проводити навчання і які саме сертифікати отримають студенти. Нашім завданням було з'ясувати, як взагалі психологи відреагують на таку пропозицію. Другий напрямок, з урахуванням корисності отриманих знань не тільки у майбутньому, а й у сучасному житті опитуваних – розширення тематики спецкурсу. Дослідження за першим напрямком показало, що за умови отримання сертифікату про проходження спеціальної підготовки в сфері дитячо-батьківських відносин з правом проводити в майбутньому заняття для батьків про підвищення готовності брати участь у спецкурсі відповіли: 51,11% студентів першого курсу, 58,97% другокурсників, 53,33% опитуваних третього курсу, 68,89% студентів четвертого та 54,55% студентів п'ятого курсу. За гендерною ознакою відповіді розподілились наступним чином: про підвищення готовності брати участь у спецкурсі відповіли 40,74% юнаків та 61,54% дівчат. Загальна кількість відповідей на це питання – 58,23%.

Про те, що отримання сертифікату не вплине на готовність брати участь в спецкурсі відповіли: перший курс – 48,49%, другий курс – 41,03%, третій курс – 46,67%, четвертий курс – 28,89%, п'ятий курс – 45,45%.

Розподіл відповідей за гендерною ознакою: 55,56% юнаків та 38,46% дівчат. Загальна кількість відповідей на це питання – 41,18% опитуваних.

Про зниження готовності до участі у спецкурсі відповіли 2,22% опитуваних четвертого курсу. Зі студентів першого, другого, третього та п'ятого курсів цей варіант не обрав ніхто. Загалом про зниження готовності відповіли лише 0,59% усіх респондентів. За гендерною ознакою цю відповідь дали 3,7% юнаків. Серед дівчат цей варіант не обрав ніхто.

З отриманих результатів видно, що можливість використовувати отримані знання у майбутній професійній діяльності психологів та отримання сертифікату про проходження курсу підвищить бажання брати участь у спецкурсі з формування готовності до усвідомленого батьківства у 58,23% опитуваних. За гендерною ознакою відповіді розподілились наступним чином: відповіді 40,74% юнаків і 61,54% дівчат вказують на підвищення мотивації. З огляду на те, що бажання брати участь в спецкурсі було тільки у 3,7% юнаків, для них це є сильним мотивуючим моментом.

Наступним кроком ми зіставили результати відповідей про можливість використовувати отримані знання у майбутній професійній діяльності психологів та отримання сертифікату про проходження курсу з відповідями за третім блоком. З опитаних, які вказали, що точно збираються приймати участь у спецкурсі 80,65% вказали, що це підвищить їх готовність до участі. З опитаних, які дали відповідь «Прошу повідомити мені про це, можливо, я цим зацікавлюся» про підвищення готовності брати участь в спецкурсі вказали 63,44%. З тих, хто відповів, що їм це не цікаво, про підвищення готовності написали 32,61% опитаних.

Зіставлення результатів відповідей на це питання з відповідями за третім та четвертим блоками довели, що підвищення готовності брати участь у тренінгу є у 39,19% опитаних з числа студентів, які проявили зацікавленість, але не і не залишив свої контакти для зв'язку і у 71,43% з числа тих, хто проявив зацікавленість і залишив свої контакти. Таким чином, отримання сертифікату та можливість використовувати отримані знання в професійній діяльності є високим мотивуючим фактором для студентів психологів.

Дослідження за другим напрямком, з питань розширення тематики спецкурсу довело, що найбільшу зацікавленість студенти проявляють у таких знаннях, які будуть корисні як в спілкуванні з дітьми і батьками, так і в сфері жіночо-чоловічих відносин. Цей варіант обрали: перший курс – 82,23%, другий курс – 69,24%, третій курс – 90%, четвертий курс – 75,56%, п'ятий курс – 81,82%. Розподіл відповідей за гендерною ознакою: про це відповіли 74,07% юнаків та 79,72% дівчат. Загальна кількість відповідей на це питання – 78,82% опитуваних.

Як і в попередньому випадку, ми зіставили результати відповідей з відповідями за третім блоком. З опитаних, які на питання: «Якщо організатори опитування проводитимуть заняття з формування готовності до усвідомленого батьківства, то ...» дали відповідь «Прошу повідомити мені про це, я точно піду» про більшу цікавість занять, які будуть корисні як в спілкуванні з дітьми і батьками, так і в сфері жіночо-чоловічих відносин вказали 90,32%. З опитаних, які дали відповідь «Прошу повідомити мені про це, можливо, я цим зацікавлюся» – 79,57%. З тих, хто відповів «Мені це не цікаво» – 69,57% опитаних.

Зіставлення результатів відповіді на це питання з відповідями за третім та четвертим блоками довели, що підвищення готовності брати участь у тренінгу є у 69,57% опитаних з числа тих, хто обрав варіант «Прошу повідомити мені про це, можливо, я цим зацікавлюся», але не і не залишив свої контакти для зв'язку і у 82,86% з числа тих, хто вказав «Прошу повідомити мені про це, можливо, я цим зацікавлюся» і залишив свої контакти. Таким чином, дослідження за цим напрямком показало, що у студентів психологів більший інтерес викликають такі заняття з формування готовності до усвідомленого батьківства, які будуть корисні і в спілкуванні з дітьми, і в спілкуванні з батьками, і в сфері жіночо-чоловічих відносин.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Як свідчать результати проведеного дослідження, більшість опитаних студентів розуміють необхідність підготовки молоді з питань сімейного виховання, причому вони усвідомлюють, що таку роботу слід починати до народження першої дитини. Респонденти також підтримують ідею про доцільність викладання у вищій школі спецкурсу, спрямованого на формування готовності студентів до усвідомленого батьківства, однак більшість із них не мають стійких мотивів щодо відвідування цього спецкурсу. Як було з'ясовано під час опитування, підвищенню відповідної мотивації в майбутніх психологів сприяє розробка такої програми цього курсу, щоб отримані знання, уміння та навички стали в пригоді в процесі спілкування з усіма членами родини. Додатковим мотиваційним фактором для студентів вказаної спеціальності є можливість використовувати отримані знання в майбутній професійній діяльності.

Однак у цілому було зроблено висновок про те, що мотивація студентів щодо оволодіння готовністю студентів до усвідомленого батьківства розвинена слабо. Тому виникає актуальна потреба в проведенні з майбутніми батьками спеціальної роз'яснювальної роботи у визначеному напрямі. Наступним кроком наших досліджень є розробка програми

спецкурсу з формування готовності студентів до усвідомленого батьківства.

Література

1. Асриева С. В. «Сознательное родительство»: Взгляды детей и родителей. *Историческая и социально-образовательная мысль*. Феномен. 2016. Том 8. №4/2. С. 122-126.
2. Евдокимова Е. В. Формирование ценностного отношения к родительству у студентов вуза: дис. ... канд. психол. наук: 19.00.07 «Педагогическая психология». Пятигорск, 2015. 211 с.
3. Иванова Ю. В. Зміст та методи формування усвідомленого батьківства студентської молоді в умовах розбудови суспільства гендерної рівності. *Гендерна політика очима української молоді*, ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 30 листопада 2016 р. С. 302-305.
4. Повалій Л. В. Формування у старшокласників відповідального батьківства як сімейної цінності. *Young Scientist*. 2015. № 2 (17). С. 291-294
5. Филиппова Г. Г. Психология материнства. Москва: Изд-во Института Психотерапии, 2002. 240 с.
6. Хавула Р. М. Особливості психологічної готовності юнаків до батьківства: автореф. дис. ... канд. психол. наук: 19.00.07 «Педагогічна психологія». Київ, 2014. 20 с.
7. Хавула Р. Психолого-педагогічні чинники формування психологічної готовності юнаків до батьківства. *Проблеми сучасної психології: Збірник наукових праць Кам'янець Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Інституту психології ім. Г. С. Костюка АПН України* / За ред. С. Д. Максименка, Л. А. Онуфрієвої. Кам'янець Подільський: Аксіома, 2010. Вип. 10. С. 771-781.

References

1. Asriyeva, S. V. (2016). "Soznatel'noye roditel'stvo": Vzglyady detey i roditeley ["Conscious parenthood": Views of children and parents]. *Istoricheskaya i sotsial'no-obrazovatel'naya mysl'*, Vol. 8, #4/2, 122-126 (rus).
2. Yevdokimova, Ye. V. (2015). *Formirovaniye tsennostnogo otnosheniya k roditel'stvu u studentov vuzha [Formation of value attitude to parenthood among university students]*. (Thesis of Candidate of Pedagogical Sciences). Pyatigorsk State Linguistic University, Pyatigorsk (rus).
3. Ivanova, Yu. V. (2016). Zmist ta metody formirovaniya usvidomlenoho bat'kivstva student's'koyi molodi v uslovuyakh rozbudovy suspil'stva hendernoyi rivnosti [The content and methods of formation of conscious paternity of student youth in conditions of development of a society of gender equality]. *Genderna polityka ochyma ukraiyins'koyi molodi*, 302-305 (ukr).
4. Povaliy, L. V. (2015). Formuvannya u starshoklasnykiv vidpovidal'noho bat'kivstva yak simeynoyi tsinnosti [Formation in senior pupils responsible parenthood as a family value]. *Young Scientist*, # 2 (17), 291-294 (ukr).

5. Filippova, G. G. (2002). *Psikhologiya materinstva [Psychology of motherhood]*. Moscow: Publishing House of the Institute of Psychoteraphy (rus).
6. Khavulya, R. M. (2014). Osoblyvosti psikhologichnoyi hotovnosti yunakiv do bat'kivstva [Features of psychological readiness of youth to paternity]. (Abstract of the thesis of Candidate of Psychological Sciences). M. P. Drahomanov National Pedagogical University, Kyiv (ukr).
7. Khavulya, R. (2010). Psykholoho-pedahohichni chynnyk formirovaniya psikhologichnoyi hotovnosti yunakiv do bat'kivstva [Psychological and pedagogical factors of formation of psychological readiness of youth to paternity]. *Problemy suchasnoyi psykholohiyi: Zbirnyk naukovykh prats' Kam'yanets' Podil's'koho natsional'noho universytetu imeni Ivana Ohiyenka, Instytutu psykholohiyi im. H.S. Kostyuka APN Ukrayiny*. S.D. Maksymenko, & L.A. Onufriyeva (eds.), # 10, 771-781 (ukr).

АНАЛИЗ ВЗГЛЯДОВ СТУДЕНТОВ НА ОСОЗНАННОЕ РОДИТЕЛЬСТВО

С. А. Красин

В статье раскрыта проблема формирования готовности к осознанному родительству будущих психологов. Изложены результаты исследования их взглядов на этот вопрос. Приведены результаты опроса 170 студентов от первого до пятого курсов. Результаты исследования изложены с учетом курса обучения и пола. Установлено, что подавляющее большинство респондентов, независимо от курса обучения и пола считает проведение спецкурса по указанной теме необходимым и поддерживает важность его проведения до рождения первого ребенка. Выяснено, что эти взгляды не влияют на собственное желание принимать участие в спецкурсе. Результаты диагностики показали, что лишь небольшой процент опрошенных студентов-психологов проявил желание пройти подготовку по формированию готовности к осознанному родительству. Особенно низким этот показатель является для юношей. Доказано, что большое количество респондентов не приняли решение об участии в спецкурсе, но имеют интерес к этой теме. Установлено, что добавление определенных мотивационных факторов повышает мотивацию будущих психологов к участию в спецкурсе. Отмечено два таких фактора. Первый фактор связан с профессиональным интересом студентов. Второй фактор связан с содержанием предложенной программы. Будущим психологам более интересна программа, которая учитывает более широкую сферу взаимоотношений, чем общение с детьми. Важно, чтобы полученные знания, умения и навыки были полезны и в общении с детьми, и в общении с родителями, и в сфере женско-мужских отношений. Согласно ответам опрошенных, эти факторы значительно повышают их мотивацию к участию в спецкурсе.

Ключевые слова: родительство, осознанное родительство, готовность к осознанному родительству, мотивация.

THE ANALYSIS OF STUDENTS' VIEWS ON CONSCIOUS PARENTHOOD

S. A. Krasin

The article reveals the problem of the formation of preparedness for the conscious parenthood of future psychologists. The results of the study of their views on this issue were set out. The results of a survey of 170 students from the first to the fifth year are given. The results of the study are presented taking into account the course and gender. It was established that the dominate majority of respondents, regardless of the course of study and gender, consider conducting a special course on this topic necessary and support the importance of holding it before the birth of the first child. It was found out that these views do not affect to your own desire to participate in the special course. The diagnostic results showed that only a small percentage of psychology students surveyed showed a desire to be trained in the formation of readiness for conscious parenting. This figure is especially low for young men. It has been proved that a large number of respondents did not decide to participate in the special course, but they have an interest in this topic. It has been established that the addition of certain motivational factors increases the motivation of future psychologists to participate in the special course. There are two such factors. The first factor is related to the students' professional interest. The second factor is related to the content of the proposed program. A program that takes into account a wider area of relationships than communicating with children is more interesting for future psychologists. It is very important that received knowledge and skills were useful both in communicating with children, in communication with parents, and in the field of female-male relations. According to the answers of the respondents, these factors significantly increase their motivation to participate in the special course.

Keywords: Parenthood, conscious parenthood, preparedness for the conscious parenthood, motivation.

Красін Сергій Анатолійович – аспірант кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди (м. Харків, Україна). E-mail: icdp.org.ua@gmail.com

Krasin Sergey Anatolyevich – a post-graduate student of the Department of General Pedagogy and Pedagogy of Higher School of the Kharkiv H. S. Scovoroda National Pedagogical University (Kharkiv, Ukraine). E-mail: icdp.org.ua@gmail.com